

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 10. ANULU XIV.

Sabiuu, in 3/15 Februaru, 1866.

Telegrafulu ese de doue ori pe septimana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru o doua ora cu 3 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3/4 cr. v. a.

Proiectulu de adresa din diet'a Ungariei.

Acestu proiectu face rotund'a prin tote diuarele. Elu cuprinde 58 de alinee. Debatte vedemu ca-lu reasuma in tipulu urmatoriu: Alinea 1—6 esprime multiamit'a pentru simtiementulu constitutionalu manifestatu alu monarcului si speranti'a plina de incredere, ca acestu simtiementu si intielepciune a Domnitorului va sta dietei intr'ajutoriu si o va spriginii, ca sa poata deslega problem'a sea cea momentosa si forte ingreunata de impregiurari.

Alinea 6—12 se ocupa de basea de dreptu comana, carea este aleasa chiaru si in cuventulu de tronu p. n. de punctu de manecare: de sanctiunea pragmatica. Tintele de capetenia ale acelei sunt: garantarea successiunei la tronu si securitatea tuturoru regatelor si tieriloru neimpartibile si nedespartibile. Langa aceste tinte de capetenia in sa mai cuprinde santiunea pragmatica o idea principala asemenea momentosa si esentiala, sustinerea nevatemala a autonomiei Ungariei cu privintia la dreptulu de statu si la administratiune. A aduce in armonia autonomi'a cu securitatea monarchiei, e problem'a dietei, carea are asemenea de punctu de manecare sanctiunea pragmatica si carea (dieta) va ave totdeun'a dinaintea ochiloru drepturile prescise prin acea sanctiune.

Alineele 13—17 suntu dedicate afaceriloru comune. Recunoscusi existintia afaceriloru comune, esprimu dorintia, ca si in tierile ce nu se tinu de coron'a Ungariei, catu mai curendu se intre constitutionalismulu faptice in vietia si cuprindu dechiararea formal'a, ca diet'a sa pasiesca fara amanare la elaborarea unui proiectu, a carui obiectu sa fia statorirea si modulu de pertractare a afaceriloru comune.

Alinea 18—20 se ocupa de diplom'a din Oct. si patent'a din Fauru. Se recunoscse grandiositatea diplomei din Octobru ca fundamentulu constitutionalismulu aceluor tieri, ce nu se tinu de coron'a ungresca, se accentueza in sa totodata ca constitutiunea ungresca nu-si are inceputulu in diplom'a octobriana. In privintia cuprinsulu acelei'a, dechiaru proiectulu, ca acel'a (cuprinsulu) mai multu de trage legislativ'e ungresci, decatu pretinde garantarea scopuriloru exprimate in sanctiunea pragmatica si ca primirea determinariloru si principieloru diplomei aru trage dupa sine nimicirea constitutiunei, autonomi'a constitutional'a si independintia legal'a a Ungariei. Patent'a din Fauru e aspru criticata din tote privintiele si desemnata de neacceptavera; intr'aceea esprima de nou vol'a de a substerne Majestatei Sele o astfelu de propunere de modificare in intielesulu provocarei din cuventulu de tronu, ceea ce sa aiba insusirea de o parte de a garant'a autonomi'a Ungariei, de alta parte de a corespunde conditiuniloru de vietia a monarchiei.

Cu aline'a 30 se intorce proiectulu catra afacerile curatu ungresci. Alinea 31 esprima ca e gat'a la revisiunea legiloru din 1848; dar alinea 32 se roga totusi de factic'a restaurare a constitutiunei. 33—41 cuprinde nationalitate si cestiunea confessionala si materiala, referintia fatia cu Transilvania si cu regatulu triunitu si rugarea pentru o amnestia. 42—47 tratéza cestiunea ministriloru responsabili si se roga de instituirea acestor'a, pecandu arunca o privire asupr'a irriurintiei, ce aru avea negarea acestei rugari asupr'a cursulu desbateriloru dietali. 50—55 petitionéza dupa restaurarea administratiunei autonome a municipieloru si dice, ca de ide'a acest'a suntu insufletite tote institutiunile Ungariei. 56—58 asigura de nou, ca diet'a e gat'a a implini totu ce este spre garantarea scopulu exprimat in sanctiunea pragmatica, si afirma, ca este petrunsa de cea mai sincera loialitate.

Eveneminte politice.

Sabiuu 2 Fauru.

Lupt'a alegeriloru pentru dieta curge de tote partile si credemu ca inca in nrulu viitoriu vomu pute comunic'a unele rezultate. Nu putem trece peste o impregiurare, care ne supera reu. Acest'a e scirea, ca in unele parti se afla si romani de aici'a, cari ca sa si faca destulu ambitiunei individuale si sa fia ales deputati, se invoiescu la sacrificarea deputatiloru de romanu chiaru in cercuri de acelea, unde romanii suntu in o majoritate insemnata. Semnalamu lucrulu deocamdata in sperantia, ca acest'a va remane numai o scire gola si ni-aru pare reu, candu amu fi nevoiti a enara fapte de aceste umilitore.

Cas'a magnatiloru din Pest'a se dice ca voiesce a da o adresa separata de a casei deputatiloru. In acesta adresa sa se accentueze acele legi din 48 cari nu mai pot suferi nici o schimbare, precum casarea sarcineloru urbariale, contributiunea generala si egalitatea inaintea legi. In contr'a adresei separate se opusera unii magnati dintre cei adunati la Mailath in o conferintia. Pe Duminec'a trecut'a era invitati mai multi magnati la cont. Szapari la o conferintia. Eri s'a tinutu siedintia in cas'a magnatiloru. Contele Festetici au proiectatu o adresa separata si alegere de 30 membri pentru o comisiune de adresa. Contele Palfy propune, ca sa se astepte adres'a casei deputatiloru.

Propunerea Cont. Festetici vine la votu nominalu si se primescu cu 136 voturi contra 53.

In diet'a Croatiei curge desbateru speciala. In 9 Fauru se desbatura alineele atingatore de dreptulu de statu si invinsera fusionistii (unionistii) cu majoritate de 5 voturi. Episcopulu Stroszmayer vota cu fusionistii, metropolitulu Masirevici nu au fostu de fatia la votare.

Din cele din afara inregistramu astadi ca in Romania dia'a de 24 Ianuariu au decursu in linisce. Aflamu de alta parte ca ministeriulu si-a datu in corpore dimisiunea si Domnitoriulu au primit'o. Pana acum inca nu se scia cine va fi insarcinatu cu componerea unui cabinetu nou.

Dela diet'a Ungariei.

(Cor. orig.)

Pest'a in 8 Fauru 1866. Dupa o pauza de mai multe zile cas'a de josu tinu astadi siedintia, carea e unic'a de insemnatare mai mare intre siedintiele tinute dela deschiderea dietei. Deputatii erau reprezentati in numeru frumos; — presedintele Szentivanyi deschide catra 11 ore siedintia, si dupa autenticarea protocolulu siedintiei din urma, raportéza, ca deputatiunea tramisa spre salutarea Majestatiloru, dupa ce s'a impreunatu cu deputatiunea casei de susu, a fostu primita de Majestatile Sele in 1 Fauru cu gratia imperatesca, si pune pre mesa atatu vorbirile conducatorulu deputatiunei, a primatelui, catu si responsurile gratiose ale Majestatiloru, cari se cetescu prin notariulu Vilelmu Toth. In tempulu acest'a intra in sala Franciscu Deak, carele fu primitu din partea deputatiloru cu exclamatiuni de bucuria.

Dupa cetirea vorbiriloru anuntia vice-presedintele, Conte Iuliu Andras, ca comisiunea, aleasa pentru redigerea unui proiectu de adresa, si-a finitu lucrarea, si densulu ca presedintele acestei comisiuni pune pre mesa a casei proiectulu de adresa, rogandu deodatu pre Csengeri, notariulu comisiunei, ca sa cetesca proiectulu. Acest'a, ocupandu locu intre notarii dietali, cetesce proiectulu de vro trei cole, fiindu adese-ori intreruptu de exclamatiuni „Sa tréasca.“ Dupa cetirea lui presedintele Szentivanyi comunica casei, ca proiectulu acest'a se va impartii intre membrii dietei, cari suntu rogati a se aduna pre Joi'a venitoare la siedintia, candu se va incepe desbateru asupr'a adresei. Unii dintre deputati dorescu, ca desbaterile sa se incepa mai curendu, si fiindu provocati de Deak sa-si motiveze dorintia, o motiveza prin deputatulu Treffort intr'acolo, ca desbaterile s'aru pote incepe dupa 48 de ore, fiindu obiectulu mai multu cunoscutu, decatu necunoscutu, si apoi fia-care aplegatu pote studi'a proiectulu in 48 de ore. Venindu treb'a la votisare, majoritatea a fostu pentru amanarea siedintieloru pre Joi'a venitoare.

In fine s'a verificatu Emanuilu Goszdu, alesu in cerculu Tinc'a, comitatulu Bihorului si Petru Slavici, neluandu-se in socolintia protestele sosite, caror'a li-au lipsitu documintele, avendu inca partitele contrarie dreptulu, de a-si documenta protestele in tempu de 30 de zile si cu aceste, dupa ce s'a datu inca dep. Lugosiului Andreiu Mocioni concediu pana in 20 Martiu, s'a inchisu siedintia.

Pest'a in 9 Fauru 1866. Au trecut dela deschiderea dietei doue luni, si tempulu acest'a s'a umplutu mai multu cu verificari. Abia ieri se tinu siedintia intai'a de o mai mare insemnatare, carea avu de obiectu cetirea proiectulu de adresa la vobirea de tronu din 14-lea Decembre a. t. Proiectulu acest'a e redescu de o comisiune de 30 de membrii din tote partitele, dar

